

# **РЕШЕНИЕ**

**№ 2**

**гр.София, 02 ноември 2006 година**

**Общо събрание на Наказателната колегия на Върховния касационен съд на Република България в заседанието си на 02 ноември 2006 година, в състав:**

**ПРЕДСЕДАТЕЛ: Румен Ненков**

**ПРЕДСЕДАТЕЛИ НА ОТДЕЛЕНИЯ:**

- 1. Бойка Попова**
- 2. Елияна Карагъзова**
- 3. Савка Стоянова**

**ЧЛЕНОВЕ:**

**Божидар Сукнаров, Гроздан Илиев, Пламен Томов, Елена Величкова, Огнян Ризов, Евелина Стоянова, Лиляна Методиева, Саша Раданова, Вероника Имова, Борислав Ангелов, Юрий Кръстев, Красимир Харалампиев, Ружена Керанова, Фиданка Пенева, Елена Авдева, Ивета Анадолска, Капка Костова, Кети Маркова, Татяна Кънчева, Николай Дърмонски, Цветинка Пашкунова, Биляна Чочева,**

**като не присъстват двама от всички общо 28 съдии от Наказателната колегия,**

**при участие на секретар-протоколист Ерина Дилова**

**РЕШИ:**

**Сезира Конституционния съд на Република България с искане за обявяване на противоконституционност на § 54 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за изпълнение на наказанията (ДВ, бр.103 от 2004 година),**

както и за обявяване на несъответствие на същата разпоредба с международни договори, по които България е страна.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ОСНК:**

1 1 1 1  
/Румен Ненков/

**ПРЕДСЕДАТЕЛИ НА ОТДЕЛЕНИЯ:**

- Бойка Попова.....
- Елияна Карагъзова.....
- Савка Стоянова.....

**ЧЛЕНОВЕ:**

- Бождар Сукнаров.....
- Гроздан Илиев.....
- Пламен Томов.....
- Елена Величкова.....
- Огнян Ризов.....
- Евелина Стоянова.....
- Лиляна Методиева.....
- Саша Раданова.....
- Вероника Имова.....
- Борислав Ангелов.....
- Юрий Кръстев.....

- Красимир Хараламчиев.....
- Ружена Керанова.....
- Фиданка Пенева.....
- Елена Авдева.....
- Ивета Анадолска.....
- Капка Костова.....
- Кети Маркова.....
- Татяна Кънчева.....
- Николай Дърмонски.....
- Цветинка Пашкунова.....
- Биляна Чочева.....

U I

4

**ДО  
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД  
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

**ИСКАНЕ**

ОТ ОБЩОТО СЪБРАНИЕ НА НАКАЗАТЕЛНА КОЛЕГИЯ НА  
ВЪРХОВНИЯ КАСАЦИОНЕН СЪД,  
ЗА  
ОБЯВЯВАНЕ НА ПРОТИВОКОНСТИТУЦИОННОСТ НА  
ПАРАГРАФ 54 ОТ ПРЕХОДНИТЕ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ  
РАЗПОРЕДБИ НА ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ  
НА ЗАКОНА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАКАЗАНИЯТА, НА  
ОСНОВАНИЕ ЧЛ.149, АЛ.1, Т.2 ОТ КОНСТИТУЦИЯТА НА  
РЪБЛГАРИЯ, КАКТО И ЗА ОБЯВЯВАНЕ НА НЕСЪОТВЕТСТВИЕ  
НА СЪЩАТА РАЗПОРЕДБА С МЕЖДУНАРОДНИ ДОГОВОРИ,  
ПО КОИТО БЪЛГАРИЯ Е СТРАНА, НА ОСНОВАНИЕ ЧЛ.149,  
АЛ.1, Т.4 ОТ КОНСТИТУЦИЯТА

**УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,**

Молим ви да обявите за противоконституционен параграф 54 от преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за изпълнение на наказанията, като противоречащ на чл.4, ал.1 и чл.119, ал.1 от Конституцията на Република България, както и да обявите несъответствие на същата разпоредба, с международни договори, по които България е страна - Европейската конвенция за правата на човека и основните свободи /чл.7, т.1/ и Международния пакт за граждански и политически права /чл.14, т.7 и чл.15, т.1/, поради изложените по-долу съображения:

1. ПО ОТНОШЕНИЕ ПРОТИВОКОНСТИТУЦИОННОСТТА НА ПАРАГРАФ 54 ОТ ПРЕХОДНИТЕ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ НА ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАКАЗАНИЯТА - чл.149, ал.1, т.2 от Конституцията на РБългария.

Правната норма на параграф 54 от ПЗРЗИДЗИН е противоконституционна, поради противоречието ѝ с разпоредбите на чл.4, ал.1 и чл.119, ал.1 от Конституцията.

Съгласно визирания параграф, законодателят императивно е регламентирал замяната на наказанията - поправителен труд без лишаване от свобода, задължително заселване и лишаване от право на местоживееене в определено населено място, наложени преди действието на съдържащите се в този закон, правни норми, с пробация, по реда на чл.304 НПК /нов чл.306 НПК/.

Цитираната правна разпоредба на пар.54 от ПЗРЗИДЗИН не е съобразена с основни начала на наказателното материално и процесуално право, които са елемент от установения правов ред в държавата-нарушение на чл.4, ал.1 от Конституцията на РБългария.

Според тези основополагащи начала, наказанието е нормативно установена мярка за държавна принуда, налагана от съда на лице извършило престъпление, изразяваща се в засягане на права и интереси и отразяваща отрицателната оценка на обществото към неправомерното инкриминирано деяние, насочена към постигане целите на индивидуалната и генерална превенция, очертани в чл.36 НК. Същото като вид и съдържание, е визирано от закона и представлява елемент на установената в него система от наказателни санкции. Принципът на законоустановеност на наказанието, предпоставя налагане само на тази наказателна санкция, която е предвидена като индивидуализиращи признаци и размер, в Общата част на НК, и лимитирана в Особената част на закона, за съответното престъпление, чийто състав конкретното деяние осъществява. Обстоятелството, че за престъпните посегателства, извършени до 01.01.2005 година, наказанието - пробация, не се е предвиждало, обосновава незаконосъобразност и противоконституционност/чл.4, ал.1К/,на замяната на наказателните санкции-поправителен труд без лишаване от свобода, задължително заселване и лишаване от право на местоживееене в определено населено място, наложени преди действието на ПЗРЗИДЗИН /ДВ.бр.103/23.11.2004година/, с пробационни мерки, при приложението на пар.54.

6

Предписаната от пар.54 от ПЗРЗИДЗИН дейност, сочи и на игнориране “силата на пресъдено нещо”, основно начало в правото и води до противоречие с чл.4, ал.1, във вр. с чл.119, ал.1 от Конституцията. Законодателят на практика ревизира постановени от съдилищата и влезли в сила актове, което е недопустимо и още по-малко може да стане с преходни и заключителни разпоредби на закон, които не уреждат трайно обществени отношения, и се отнасят обичайно до движението по всякакви производства и действието на правните норми във времето, като последното също индицира на несъобразяване с посочените конституционни разпоредби. Безспорно е нарушен правопорядъкът в държавата, освен чрез игнориране института на “пресъдено нещо” и с нарушаване на основни принципи за законотворчеството-регулиране на несвойствена материя с преходни норми.

Постановените присъди и решения на съдилищата, влезли в сила преди 01.01.2005 година се ползват със статут на стабилни съдебни актове, с иманентно присъщите им характеристики - неотменимост по реда на касационното производство /”формална законна сила”/, обективизирана в разпоредбата на чл.412 ал.2, т.1, вр. чл.346 НПК, изключителност /”материална законна сила”/, изразена в правилото *non bis in idem*- чл.24 ал.1, т.6 НПК, задължителност /чл.413 НПК/ и изпълнителна сила /чл.412 ал.1 НПК/, последните от които релевантни и досежно вида и размера на наложеното наказание. Наказателната санкция може да бъде променена само и единствено при наличие на нови юридически факти, правопораждащи материалноправни и процесуалноправни правоотношения, обуславящи замяна на определените от съда наказания, поради обективна невъзможност за тяхното изтърпяване /чл.43 ал.2 НК/ или неизпълнението им по субективни причини и поради неправомерно поведение на осъденото лице /чл.43А НК/. Този основен принцип, индициращ на правните последици от обявен и влязъл в сила, акт на съда, е залегнал и в чл.14, т.7 от Международния пакт за граждански и политически права и последователно проведен в същия, на което противоречие ще се спрем подробно във втория раздел.

II. ПО ОТНОШЕНИЕ НА НЕСЪОТВЕТСТВИЕТО НА ПАРАГРАФ 54 ОТ ПРЕХОДНИТЕ И ЗАКЛУЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ НА ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАКАЗАНИЯТА, С МЕЖДУНАРОДНИ ДОГОВОРИ, ПО КОИТО БЪЛГАРИЯ Е СТРАНА-чл.149, ал.1, т.4 от Конституцията на Р България.

4

Параграф 54 ПЗРЗИДЗИН, е в грубо несъответствие и с разпоредбите на международното право и международните договори, по които страна е Р България - Европейската конвенция за правата на човека и основните свободи /чл.7, т.1/ и Международния пакт за граждански и политически права/ чл.15, т.1/, представляващи по силата на чл.5 ал.4 от Конституцията, част от обективното ни право, с приоритетно значение по отношение на вътрешното законодателство на страната. Съгласно коментиранията законова база, очертана от международните актове, "не може да бъде налагано наказание, по-тежко от това, което е било предвидено за престъпното деяние, в момента, когато то е било извършено". Логическото и систематическо тълкуване на материалноправните норми на чл.37, вр. чл.42а - чл.43а НК, категорично мотивира позицията, че наказателната санкция - "пробация", е по-тежко като вид наказание, от отменените - поправителен труд без лишаване от свобода, задължително заселване и лишаване от право на местоживееене в определено населено място. Същата винаги включва съвкупност от мерки, сред които и задължителни такива, предвидени в кумулативна даденост - визираните в чл.42А ал.2, т.1 и 2 НК, изразяващи се в ограничения за осъдения, сам да определя режима на своя начин на живот. Подобно заключение относно тежестта на новата наказателната санкция - пробация, регламентирана и включена в системата наказания, налагани от 01.01.2005 година, аргументира и историческият преглед на законодателните промени в правните норми на чл.25 ал.3 и чл.59 ал.1 НК.

По изложените съображения, Общото събрание на НК на ВКС счита, че са налице законовите основания, предпоставящи приложението на чл.149, ал.1, т.2 и 4 от Конституцията на РБългария и чл.12, ал.1, т.2 и 4 от Закона за Конституционен съд, поради което упражни правомощията, с които е оторизирано от чл.150 на Конституцията, във вр. чл.84 ал.1, т.2 от Закона за съдебната власт, да сезира КС, с искане за обявяване за противоконституционна разпоредбата на пар.54 от преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за изпълнение на наказанията, както и за обявяване на несъответствие на същата, с международни договори, по които България е страна- Европейската конвенция за правата на човека и основните свободи /чл.7, т.1/ и Международния пакт за граждански и политически права /чл.14, т.7 и чл.15, т.1/.

Като заинтересовани страни по делото молим да бъдат конституирани: Народното събрание, Министерството на правосъдието и Върховната касационна прокуратура .

**ЗАМЕСТНИК НА ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА ВКС, РЪКОВОДИТЕЛ НА НК :** 1

**РУМЕН НЕНКОВ** /уу  
